

Campagne 'Pak stof aan!'

Bewustwording verder vergroten

Als je werkt in de cumelasector kun je te maken hebben met blootstelling aan stof, bijvoorbeeld bij werkzaamheden met droge grond, het uitschuren van aardappelen en het schoonblazen van machines en luchtfilters. Deze deeltjes kunnen onder andere kwartsstof en endotoxinen bevatten. Vooral kleine deeltjes kunnen diep in je longen doordringen en daar schade aanrichten.

Stigas, het kennisinstituut voor veilig en gezond werken in agrarisch en groen en tevens ook arbodienst, is daarom begin dit jaar gestart met de campagne 'Pak stof aan!'. Doel van de campagne is werkgevers en werknemers bewust te maken van de risico's van blootstelling aan stof en hen te helpen in actie te komen. In de campagne, die financieel wordt ondersteund door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, staan bewustwording, advies en vroegtijdige signalering van klachten centraal.

Gezondheidsklachten pas laat merkbaar

Marilous Chaillet, bedrijfsarts van Stigas: "In de praktijk zien we dat werkgevers en werknemers wel weten dat stof niet gezond is, maar lang niet altijd voldoende maatregelen nemen. Dit komt doordat klachten vaak pas na langere tijd optreden en de oorzaak meestal niet duidelijk is.

Gezondheidsklachten als gevolg van stof zijn daarom ook minder zichtbaar in verzuim- en arbeidsongeschiktheidscijfers. Omdat iemand er niet direct hinder van ondervindt, is de motivatie geringer om er iets tegen te doen."

Klachten beginnen vaak onschuldig met niesen en hoesten, maar kunnen later erger worden. Mensen die vaak en lang met stof werken, kunnen ernstige klachten krijgen, zoals astma, COPD (een langdurig blijvende longziekte met benauwdheid tot gevolg) of een stoflong. Als je longen beschadigen door stof gaat dat niet zomaar over. Heb je klachten? Vraag je dan af of deze met je werk te maken kunnen hebben. Als dit het geval kan zijn, neem dan contact op met je arbodienst of bedrijfsarts (bijvoorbeeld via Stigas). Die kan de relatie tussen jouw klachten en het werk het best beoordelen.

Let op: als je rookt, loop je een groot risico op COPD en longkanker. De combinatie van roken én in een stoffige omgeving werken, maakt dit risico nog groter.

Stofmetingen en advies op de werkplek

De campagne bestaat uit meerdere activiteiten. Via communicatie worden onder meer praktijkvoorbeelden online en via vakbladen gedeeld. Verder voeren de adviseurs gratis indicatieve stofmetingen naar fijnstof uit bij bedrijven. Tijdens een bezoek wordt in kaart gebracht wat de blootstelling is bij verschillende handelingen en worden tips gegeven om de stofblootstelling te verminderen. Interesse? Stuur een e-mail naar info@stigas.nl.

Wat kun je zelf doen binnen je bedrijf?

Doorloop de volgende vijf stappen:

1. Beoordeel de risico's

Met een risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) breng je de risico's op je werkplek in kaart, ook als het gaat om stof. Nog geen RIE? Ga dan naar Risico-inventarisatie en -evaluatie.

2. Beperk de hoeveelheid stof

Ga na of je het schadelijke stof kunt vervangen door minder schadelijk stof. In de sector loonwerk is dat vaak lastig. Aan de producten waarmee wordt gewerkt, zit nu eenmaal stof. Wel kun je ervoor zorgen dat zand en klei zoveel mogelijk buiten blijven. Rij niet met trekkers en wagens met vuile wielen naar binnen. Ruim grondresten meteen op.

Maak de vloer dagelijks schoon. Maak gebruik van een goede stofzuiger (met snoer) en fijnstoffilter. Gebruik geen bezem.

Doe bij de zelfrijdende zuig-veeg-borstelmachine de borstel omhoog zodra de randen en hoeken zijn schoongemaakt om opwerveling van stof te voorkomen. Maak zoveel mogelijk nat schoon.

Zorg dat stof niet op je huid of in je haren komt. Draag een overall en bedek je hoofd met een pet, muts of hoofddoekje.

Vernevel water in stofrijke ruimtes, waardoor stof neerslaat of niet meer opstijgt.

3. Ventilatie en/of afzuiging

Zorg voor voldoende verse en schone lucht. Zet deuren bijvoorbeeld tegen elkaar open.

Deuren, ramen en luiken aan één kant open zetten, zet geen zoden aan de dijk.

4. Scheiding mens en bron

Scheid ruimten van elkaar. Organiseer het werk zo dat je minder in contact komt met stof.

Dat kan door met je collega's af te spreken de taken regelmatig te rouleren.

Sluit deuren en ramen goed als je op een machine werkt. Check of de rubbers goed afsluiten. Maak bij voorkeur gebruik van overdrukcabines op trekkers en machines.

5. Persoonlijke bescherming

Draag een stofmasker bij stoffige werkzaamheden waarbij er sprake is van een hoge blootstelling. Denk aan het schoonblazen van een luchtfilter.

Gebruik minimaal P2 met uitblaasventiel. Maak het masker regelmatig schoon en vervang het regelmatig. Gebruik wegwerpmaskers maximaal één werkdag. Volg hierbij de instructies van de leverancier (als het gaat om het vervangen en de wijze van bewaren). Er zijn verschillende stofmaskers in diverse maten en uitvoeringen. Heb je problemen met het masker? Onderzoek dan de mogelijkheden om een ander masker te gebruiken.

Tot slot, geef voorlichting en geef zelf het goede voorbeeld. Het helpt als je je hierbij ook richt op de gevolgen voor de gezondheid. Dan is duidelijk waarom de maatregelen worden genomen. Maak het nemen van maatregelen niet te vrijblijvend, want veel mensen denken dat het wel meevalt.

Meer weten over het project?

Bezoek: www.pakstofaan.nl of www.stigas.nl

Tekst: Stigas